

સીડ સાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજી વિભાગમાં યાલતી તાલીમ “ટ્રેનીંગ પ્રોગ્રામ ઓન સીડ પ્રોડક્શન “ અંગેની અહેવાલ

સીડ સાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજી વિભાગ, બં.અ.કૃષિ મહાવિદ્યાલય, આ.કૃ.યુ.,આણંદ અંતર્ગત યાલતી તાલીમ “ટ્રેનીંગ પ્રોગ્રામ ઓન સીડ પ્રોડક્શનમાં” તા.૩૧/૦૭/૨૦૧૮ થી તા.૦૩/૦૮/૨૦૧૮ દરમ્યાન દાહોદ જીલ્લાના અલગ-અલગ ગામમાંથી કુલ ૨૯ ખેડૂત તાલીમાર્થીઓ ભાગ લેવા માટે આવેલ હતા.

તાલીમનું ઉદ્દાટન વિભાગીય વડા ડો. કલ્યાણરાવ પાટીલની હાજરીમાં દિપ પ્રાગટ્ય તથા પ્રાર્થના ગીતથી કરવામાં આવેલ હતી. આ કાર્યક્રમમાં શ્રી.અનિલકુમાર એલ રાવત, મદદનીશ પ્રાધ્યાપક દ્વારા ખેડૂતોનું સ્વાગત અને તાલીમ કાર્યક્રમ વિષે માહિતી આપવામાં આવેલ હતી તથા વિભાગના અન્ય કર્મચારી ગાયત્રીબેન, ડો. સુદર્શનાબેન, ડો. અંજિતાબેન, વૃશાંક ત્રિવેદી, ભુમિરાજભાઈ, જિતેન્દ્રભાઈ, વિજયભાઈ અને હિતેશભાઈ હાજર રહ્યા હતા.

આ તાલીમ કાર્યક્રમમાં ખેડૂતોને અલગ-અલગ પાકમાં બિયારણ ઉત્પાદન કરવા અંગેની તાંત્રિક માહિતી તથા સારી નવી સંશોધન થયેલ પાકોની જાતો વિષે સંપૂર્ણ માર્ગદર્શન પુરૂ પાડવામાં આવેલ હતું.

ડો. કલ્યાણરાવ પાટીલ દ્વારા બીજના વિવિધ વર્ગ, ગુણવત્તાવાળા બીજના લક્ષણો તથા તેને ખરીદ કરવા માટેના પ્રમાણિત સ્ત્રોત અંગેનું માર્ગદર્શન આપ્યું હતું.

સ.પ્રા.એચ.એન.શેલત દ્વારા જૈવિક ખાતર દ્વારા બીજ માવજત કરવાથી થતા લાભ અને સુક્ષ્મજીવાણું વિભાગની મુલાકાત કરાવામાં આવી હતી.

આ તાલીમમાં ખેડૂતોએ મુખ્ય શાકભાજી સંશોધન કેન્દ્રની મુલાકાત કરેલ હતી. મુ.શા.સં.કે.,માં તેમને વિવિધ શાકભાજીની નવી જાતો તેમજ તેના બીજ ઉત્પાદન વિષેનું માર્ગદર્શન આપવામાં આવેલ હતું. ત્યારબાદ એજ્યુકેશનલ મ્યુઝીયમ અને પેશી સંવર્ધન વિભાગની મુલાકાત કરવામાં આવી હતી. પેશી સંવર્ધન વિભાગ ખાતે ખેડૂતોને પરવળ અને ટીડોળાના પાકમાં પેશી સંવર્ધન પદ્ધતિથી છોડ ઉગાડવાની માહિતી આપવામાં આવી હતી.

ત્યાર બાદ ખેડૂતોએ આણંદ કૃષિ યુનિવર્સિટીના વિભાગીય સંશોધન કેન્દ્રની મુલાકાત કરેલ હતી. ત્યાં ખેડૂતોને સીડ પ્રોસેસીંગ પ્લાન્ટ ખાતે બીયારણનું ક્લીનીંગ, ગ્રેડીંગ અને પેકેજીંગની માહિતી તેમજ પ્રત્યક્ષ મુલાકાત કરાવવામાં આવેલ હતી.

ડો. ડો.આર.જી.પરમાર, સહ પ્રાધ્યાપક, વનસ્પતિ રોગશાસ્ત્ર વિભાગ, દ્વારા બીજ ઉત્પાદન દરમિયાન પાકોમાં આવતા રોગો અને તેનું નિવારણ અંગેની સંપૂર્ણ માહિતી આપવામાં આવેલ હતી.

ડો. ડી. બી. સીસોદીયા બીજ ઉત્પાદન દરમ્યાન પાકોમાં આવતા જીવાત અને તેનું નિવારણ માટેની માહિતી આપવામાં આવી હતી.

શ્રી ડો.એચ.એચ.સીતાપરા દ્વારા બગાયતી પાકોમાં બીજ ઉત્પાદન, નવી સારી સુધારેલી જાતો અને તેમાં ખેતી પદ્ધતી વિષે સંપૂર્ણ માહિતી આપવામાં આવેલ હતી.

શ્રી અનિલકુમાર એલ રાવત મદદનીશ પ્રાધ્યાપક, આ.કૃ.યુ. આણંદ, દ્વારા ખેડૂતોને પ્રમાણિત બીજ ઉત્પાદન કરવા અંગેની માહિતી આપવામાં આવેલી હતી.

શ્રી.ગાયત્રીબેન લેબટેકનીશીયન, દ્વારા ખેડૂતોને બીજ પ્રયોગશાળામાં થતી કામગીરી જેવીકે બીજના ઉગવાના ટકા માપવા તેમજ બીજમાં રહેલ ભેજ કઈ રીતે માપવું તેમજ બીજ ઉપર થતા અલગ-અલગ પરિક્ષણ વિષેની માહિતી આપવામાં આવેલ હતી.

આ તાલીમમાં ખેડૂતોને ગોધરા ખાતે આવેલ મુખ્ય મકાઈ સંશોધન કેન્દ્રની મુલાકાત કરેલ હતી. મુ.મ.સં.કે.,માં ડો.પી.કે. પરમાર દ્વારા મકાઈના પાકમાં સુધારેલ/સંકર જાતોનું બીજ ઉત્પાદન તેમજ રોગીંગ, એકલન અંતર અને દેશી જાતના વાવેતર ને બદલે હાઈબ્રિડ બીયારણના વાવેતર માટે ખેડૂતોને સમજણ આપી હતી.

ખેડૂતો દ્વારા ગુજરાત રાજ્ય બીજ નિગમ (ગોધરા) ખાતેની મુલાકાત લેવામાં આવેલ હતી. ત્યા તેમને સીડ ઓફિસર દ્વારા બિયારણ ઉત્પાદન કાર્યક્રમમાં કઈ રીતે જોડાવવું અને તેના માટે અરજી કઈ રીતે કરવી તેના વિષે વિસ્તૃત માહિતી આપવામાં આવેલ હતી અને તેમના પ્રોસેસીંગ પ્લાન્ટની મુલાકાત પણ કરેલ હતી.

તાલીમના અંતે ડો. કલ્યાણરાવ પાટીલ અને શ્રી અનિલકુમાર એલ. રાવત દ્વારા ખેડૂતોને સર્ટીફિકેટ, બેગ, મેન્યુઅલ તથા કીટ (બિયારણ) નું વિતરણ કરવામાં આવેલ હતું.

આ તાલિમમાં મધ્ય ગુજરાતમાં થતા મોટા ભાગના પાકો જેવા કે ડાંગર, મગફળી, મકાઈ, દીવેલા, રીંગણ અને મરચી, ટામેટા, ભીંડા, કઠોળ અને ઘઉંમાં બીજ ઉત્પાદન અંગેની સંપૂર્ણ માહિતી આપવામાં આવેલ હતી.

આ તાલીમમાં ખેડૂતોએ ખૂબ સારો પ્રતિસાદ આપ્યો હતો. તેમણે અંતમા જણાવ્યું કે તેઓ અગાઉ મકાઈ જેવા પાકમાં જી.એમ.- ૬ જાતનું બિયારણ ઉત્પાદન કરતાં હતાં જેથી આ તાલિમથી તેમને સંકર પાકોના બીજ ઉત્પાદન તથા અન્ય પાકોના બીજ ઉત્પાદન વિશે ખૂબ ઉંડાણ પુર્વક સમજણ મળી છે. આ તાલિમ તેમને આર્થિક રીતે ખૂબ લાભદાયી થશે.

તાલિમમાં આવેલા દાહોદ જિલ્લાના ખેડૂત તાલીમાર્થીઓનો ગૃપ ફોટો

ખેડૂતો દ્વારા દિપ પ્રાગટ્ય

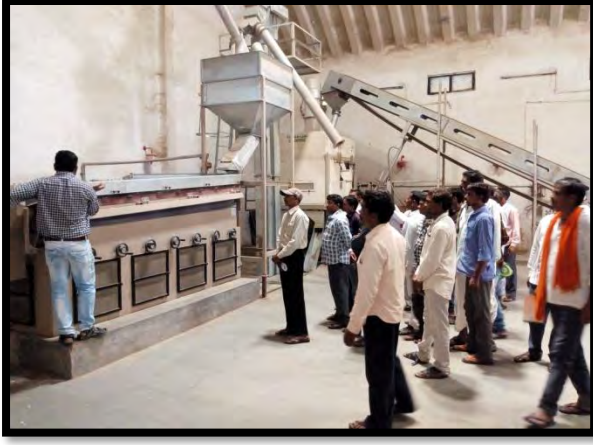

બીજની અગત્યતા વિશેની માહિતી આપતા
શ્રી.અનિલકુમાર એલ રાવત

મુખ્ય મકાઈ સંશોધન કેન્દ્ર અને બીજ ઉત્પાદન પ્લોટની પ્રત્યક્ષ મુલાકાત

ગુજરાત રાજ્ય બીજ નિગમ (ગોધરા) ની કચેરી અને સીડ પ્રોસેસીંગ પ્લાન્ટની મુલાકાત

વિભાગીય વડા ડો. કલ્યાણરાવ પાટીલ દ્વારા ખેડૂત તાલીમાર્થીઓને બેગ, સર્ટીફિકેટ, મેન્યુઅલ તથા બિયારણનું વિતરણ